

IT & INDUSTRII CREATIVE

Republica Moldova

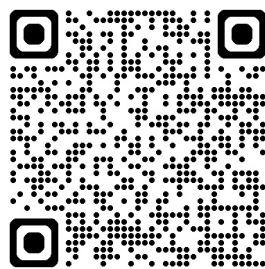

Acest profil investițional este aliniat cu Harta investițiilor pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) – un instrument strategic elaborat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, în parteneriat cu Agenția de Investiții din Republica Moldova, care conectează prioritățile de dezvoltare ale țării cu oportunități concrete pentru capitalul privat.

Harta investițiilor pentru ODD oferă o perspectivă orientată spre viitor asupra oportunităților investiționale din Republica Moldova și transpune prioritățile naționale de reformă și dezvoltare în arii clare de oportunitate investițională, relevante pentru investitori interesați de creștere durabilă și impact economic și social.

Pentru IT și industrii creative, harta evidențiază în mod special tehnologiile de producție pentru vehiculele electrice (EV) ca domeniu de oportunitate investițională cu potențial ridicat. Acest profil investițional aprofundează aceste arii, oferind investitorilor detalii sectoriale aplicate.

Scanați codul QR pentru a explora Harta investițiilor pentru ODD și cadrul strategic mai larg în care se înscriu aceste oportunități.

Elaborarea acestui material a fost susținută în cadrul proiectului PNUD-Elveția „Piețe reziliente și incluzive în Moldova”. Opiniile aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al PNUD sau al Elveției.

Cuprins

Informații generale despre țară	4
Prezentarea generală a sectorului IT	7
Prezentarea generală a sectorului industriilor creative	12
Apel pentru investiții în sectorul IT și industrii creative al Republicii Moldova	14
Procesul de deschidere a unei afaceri în Moldova	15
Suportul oferit de Stat și Parteneri – granturi și subvenții	16
Programe/granturi de suport ale donatorilor din domeniu	17
Potențial de investiții pentru Diaspora	21
Istории de succes din sector	22

Informații generale despre țară

Factori cheie:

Denumirea
Republica Moldova

Statutul în UE
Din iulie 2022
țară candidat la aderare la UE

Capitală
Chișinău aprox. 665,461

Negocieri deschise de aderare la UE
Iunie 2024

Populație
2.4 milioane

Zboruri directe
către 25 de țări
50 de orașe (5 zboruri charter)

Suprafață
33.874 km²

Rata de ocupare a forței de muncă, 2024
42,7%

Limbi
Română
Alte limbi vorbite:

PIB per capita, EUR, 2024
€ 6.956

PIB, mlrd EUR, 2024
€ 16,56

Valuta (2024)
MDL: 1 EUR = 19.25 MDL

Rata inflației, %, 2024
4,7%

REPUBLICA MOLDOVA

2024

+0,1%

PIB, creștere %, 2024
+0,1% față de anul 2023

\$ 5.588,3

ISD, mln USD, 2024

MDL 16.100

Salariu mediu
pe economie, lei, 2025

Republica Moldova - deschisă către marile piețe ale lumii

Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană

Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova a fost semnat în iunie 2014 și este în vigoare din iulie 2016. Ambele părți au convenit să își liberalizeze în continuare comerțul bilateral, iar acordul facilitează și mai mult comerțul prin apropierea treptată a legislației, normelor și procedurilor Republicii Moldova, inclusiv a standardelor, de cele ale UE.

Acorduri de liber schimb

EFTA/AELS (Asociația Europeană a Liberului Schimb) - include Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția; intrat în vigoare la 1 Aprilie 2025;

SPTC (Acordul de Parteneriat Strategic, Comerț și Cooperare între Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Republica Moldova) - semnat în 2020;

Acordul de Liber Schimb cu Turcia - semnat în 2017;

Acordul de Liber Schimb cu țările CSI (Comunitatea Statelor Independente) - include Armenia, Azerbaidjan, Tadjikistan, Uzbekistan; Moldova face parte din acest acord din 2012;

CEFTA (Acordul de Liber Schimb Central-European) - reconfigurat pentru statele non-UE incluzând Albania, Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Muntenegru, Serbia și Kosovo sub administrare UNMIK, semnat în 2007;

GUAM (Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică) - include Georgia, Ucraina, Azerbaidjan, semnat în 2002;

Acorduri privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor (34 de țări).

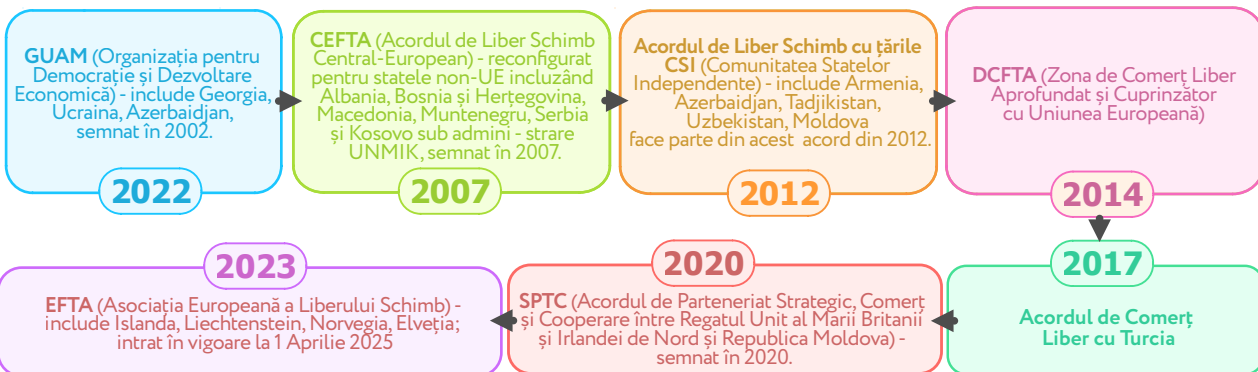
Acces către o piață duty-free de peste **869 milioane de consumatori**.

Conform previziunilor FMI, în perioada 2025-2029, PIB-ul Republicii Moldova va crește în medie cu aproximativ **5% pe an**.

În următorii 5 ani, Republica Moldova va avea cea mai mare creștere economică din regiune și va depăși Armenia, Belarus, Georgia, Macedonia de Nord și Albania în ceea ce privește Produsul Intern Brut pe cap de locuitor.

Beneficiile Acordului de Liber Schimb

Acordurile de comerț liber și alte acorduri internaționale semnate de Republica Moldova sunt esențiale pentru dezvoltarea economică și integrarea internațională a țării.

Acces la piețe mai mari

Acordurile de comerț liber permit Republicii Moldova să acceseze piețe mai extinse, eliminând barierele tarifare și nontarifare pentru bunuri și servicii. Acest lucru ajută la creșterea exporturilor și la diversificarea economiei.

Atragerea investițiilor

Acordurile de comerț, cum ar fi acordurile privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, cresc încrederea investitorilor străini.

Astfel, Moldova devine o destinație mai atractivă pentru investiții, ceea ce poate conduce la crearea de locuri de muncă, transfer de tehnologie și dezvoltare industrială.

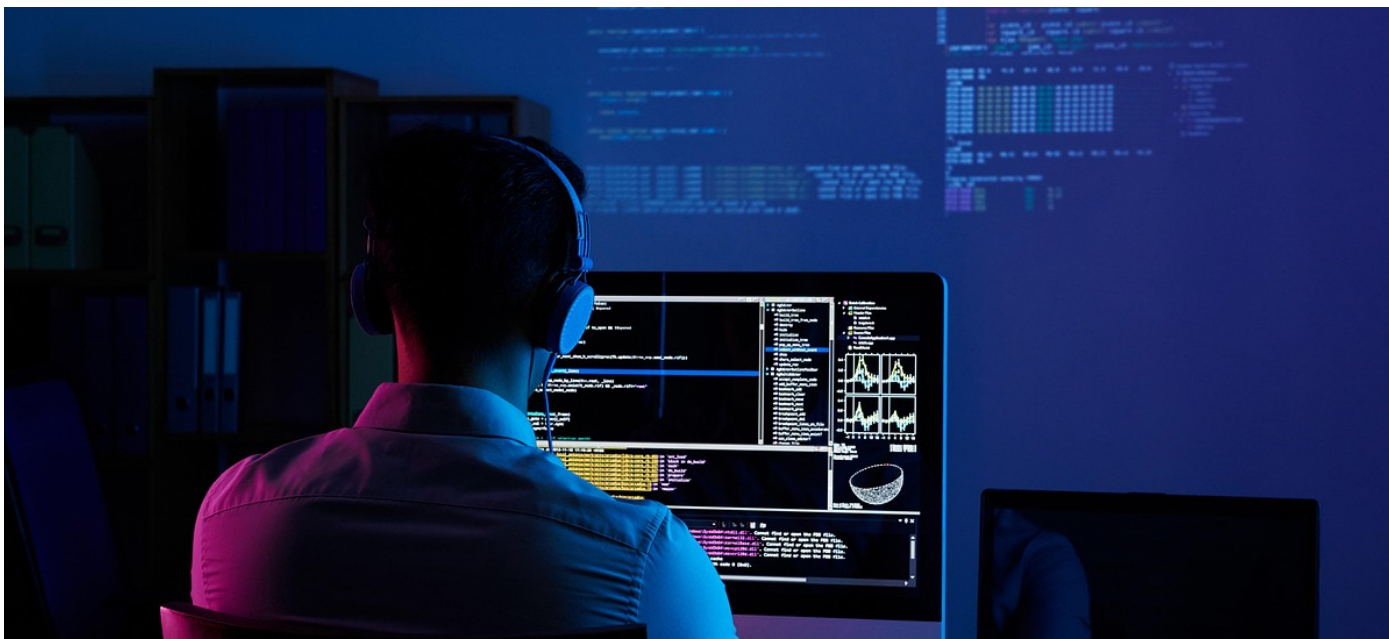

Integrare economică și politică

Acordul de liber schimb UE-Moldova este o Zonă de Liber Schimb Aprofundată și Cuprinzătoare (ZLSAC), parte a Acordului de Asociere UE-Moldova, semnat în 2014 și în vigoare integral din 1 iulie 2016. Acesta elimină majoritatea taxelor vamale pentru bunurile comercializate între cele două părți, promovează o integrare economică mai strânsă și aliniaza legislația moldovenească la cea europeană.

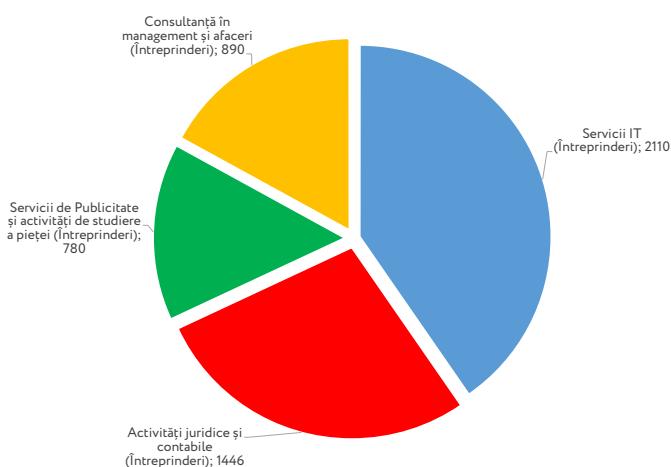
Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, de exemplu, nu doar că a eliminat barierele comerciale, dar a impulsionat și reformele interne în conformitate cu standardele și normele europene.

Aceasta încurajează guvernanta democratică, statul de drept și respectarea drepturilor omului.

Prezentarea generală a sectorului IT

În 2023, 6.376 de companii activau în sectoarele relevante de outsourcing:

Moldova are o forță de muncă calificată de aproximativ **36.145 de profesioniști**, peste 80% dintre aceștia fiind specialiști tehnici, inclusiv ingineri software, analiști de business, personal de asigurare a calității și testare, dezvoltatori și manageri de produs și proiect.

În plus, industria IT din Moldova are **peste 2,000 de absolvenți** anual în domeniul IT. Pe lângă aceasta, infrastructura modernă a birourilor oferă un spațiu de lucru potrivit în peste 100 de clădiri, având în total peste 550,000 de metri pătrați.

Guvernul a prelungit regimul fiscal unic de 7% pentru sectorul IT până în Decembrie 2035 și l-a extins și pentru BPO, ceea ce a dus la salarii mai mari, investiții noi și apariția de startupuri locale.

În cadrul acestui peisaj înfloritor, salariile din industrie sunt, de asemenea, atrăgătoare. Salariul mediu lunar (2024) în Parcul IT se situează în jurul sumei de **2,200+ EUR**, ceea ce reprezintă o recompensă competitivă pentru profesioniștii din domeniu.

Moldova Innovation Technology Park (MITP) joacă un rol esențial în transformarea Moldovei într-un hub pentru inovație tehnologică, oferind un mediu propice pentru creșterea afacerilor IT și atragerea investițiilor internaționale.

MITP este primul parc virtual din Europa, creat pentru a stimula inovația și creșterea în sectorul IT, cercetare și dezvoltare, și inginerie din Republica Moldova.

Beneficii fiscale unice:

- Taxă unică de 7% pe cifra de afaceri:

aceasta include și simplifică multiple categorii de taxe, cum ar fi impozitul pe profit, impozitul pe venit, contribuțiile sociale și de asigurări medicale, taxele locale, pe proprietate și drumuri.

- **Simplificarea proceselor:** obligațiile fiscale sunt simplificate la o declarație lunară de venit, fără a necesita agregarea datelor pe parcursul anului. Un audit anual de către o firmă acreditată din Moldova asigură conformitatea.

Garanții extinse:

- **Garanții de stat pe regimul fiscal și legal:** MITP oferă o garanție de stat privind regimul fiscal și legal, securizând tratamentul preferențial de la începutul activității. Guvernul a aprobat extinderea termenului de operare al MITP de la 10 la

20 de ani, până în 2037, și extinderea garanției de stat până în 2035, asigurând stabilitatea și potențialul de creștere pe termen lung pentru sector.

Facilități pentru afaceri:

- **Regimul de operare virtuală:** Permite rezidenților MITP să opereze în toată Moldova fără prezență fizică obligatorie în parcul IT, oferind flexibilitate operațională și reducerea costurilor generale.

- **Visa IT:** Cadrul MITP facilitează un proces simplificat de obținere a vizelor pentru specialiști și manageri IT, oferind rezidență de până la patru ani cu opțiuni de prelungire, încurajând atragerea talenților globale în sectorul tech din Moldova.

Impact și cifre

Rezidenți Activi

1.800+

Venituri Q1, 2024

7,1 mlrd lei

Angajați

22.000+

Companii cu capital străin

257

Țări de origine a capitalului străin

39

Companii nou create, Q2 2024

322

Structura pieței serviciilor IT în Moldova

include segmentul de piață internă și segmentul de outsourcing:

1. Piața internă:

- În anii recentți, se observă o creștere constantă a cifrei de afaceri în piața internă, cu un CAGR (rata anuală de creștere) de 3.23%.

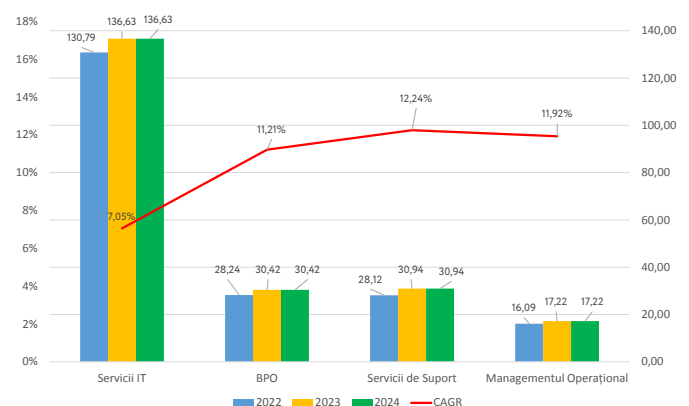
- Segmentele principale ale pieței interne includ implementare, managementul operațiunilor și servicii de suport, cu o creștere considerabilă în fiecare an.

2. Outsourcing:

- Piața de outsourcing a înregistrat o creștere semnificativă, cu un CAGR de 7.05%.

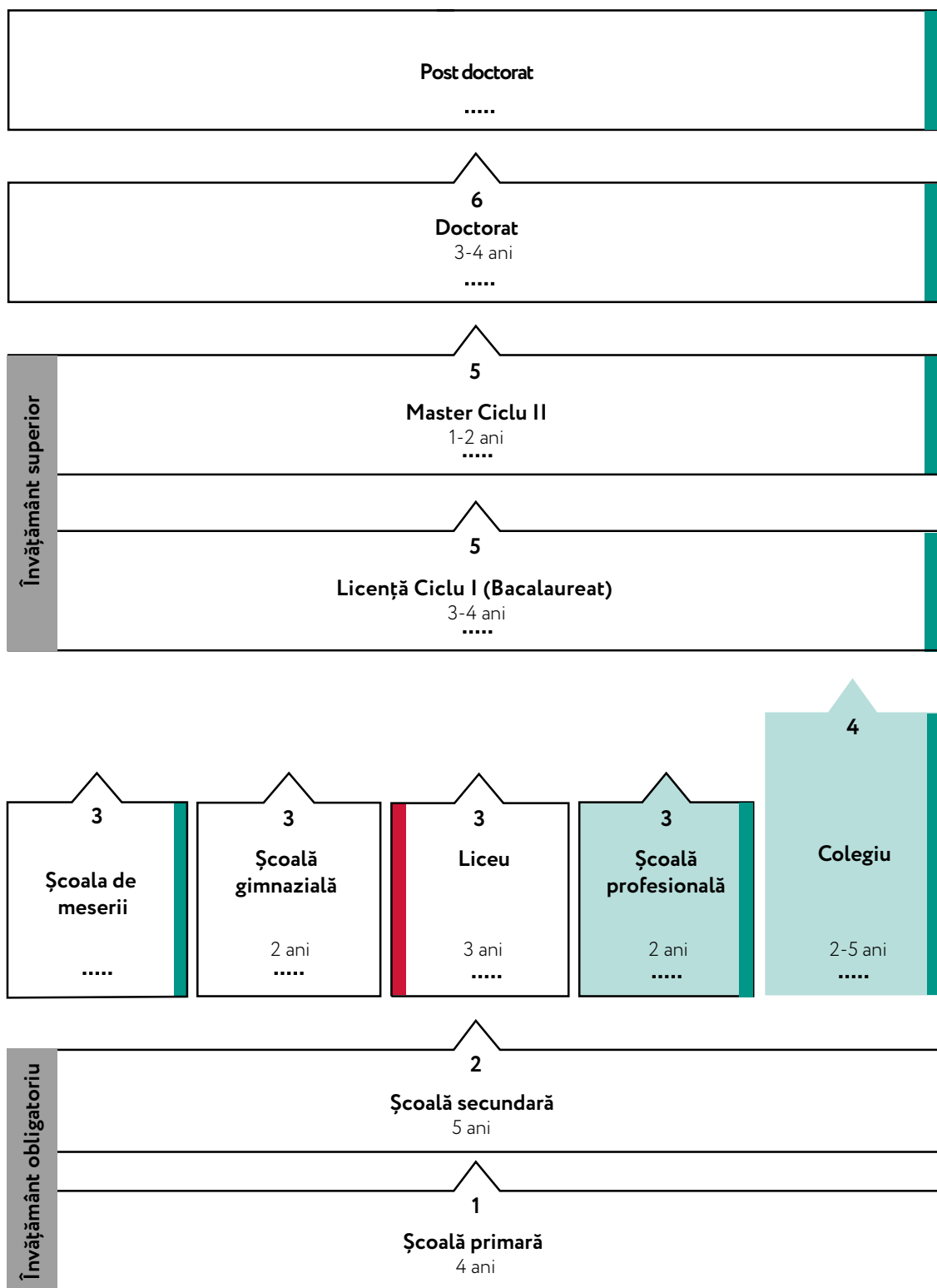
- Segmentele cheie ale pieței de outsourcing includ consultanță IT, servicii de suport și managementul operațiunilor.

Evoluția pozitivă reflectă potențialul ridicat al industriei IT din Moldova și rolul său din ce în ce mai important în peisajul global al tehnologiei informației.

Sistemul Educațional din Republica Moldova

Sistemul Educațional din Moldova pune accent pe furnizarea unei educații complete și diversificate, de la învățământul timpuriu până la nivelul post-universitar, acoperind astfel toate etapele dezvoltării academice și profesionale.

ISCED nivel

Admitere pe bază de concurs

Examen de Bacalaureat

Intrare pe piața muncii

Învățământ profesional dual

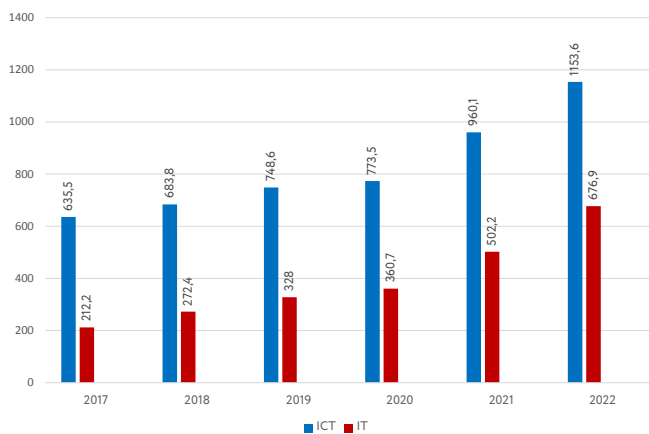
Sinteza sectorului IT din Moldova și perspectivele de dezvoltare evidențiază evoluția pozitivă a acestuia în ultimii ani:

Sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) contribuie cu aproximativ 7% la PIB-ul Republicii Moldova. În anul 2024, exporturile din domeniul TIC au atins cifra de 630 milioane USD, reflectând o orientare tot mai pronunțată spre produse și servicii IT cu valoare adăugată ridicată, destinate piețelor externe.

Republica Moldova beneficiază de o comunitate solidă de specialiști în domeniu, peste 11% dintre absolvenții anuali provenind din informatică și domenii conexe, în special din programele TIC.

Aproximativ 80% din producția IT este destinată exportului, principalele piețe fiind SUA, Regatul Unit, Franța, Germania, Țările de Jos și România.

Figura 1. Evoluția vânzărilor în sectorul TIC (mln USD)

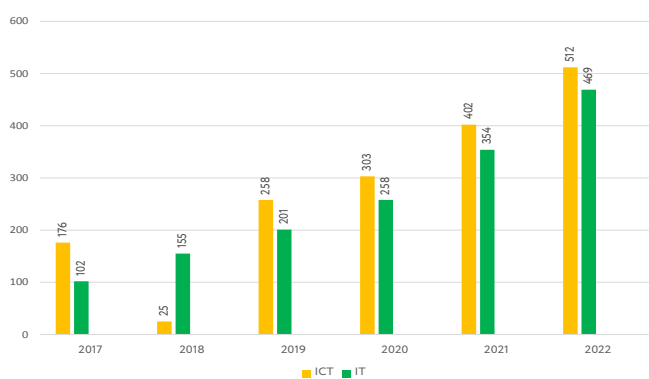

Sursa: Banca Națională a Moldovei

5. Creșterea Exporturilor IT:

- Moldova a reușit să crească exporturile din domeniul IT de zece ori în ultimii 15 ani.
- Creșterea industriei IT a fost stimulată de avantajele Moldovei ca destinație de subcontractare pentru servicii IT, bazate pe costuri, competențe și locație.

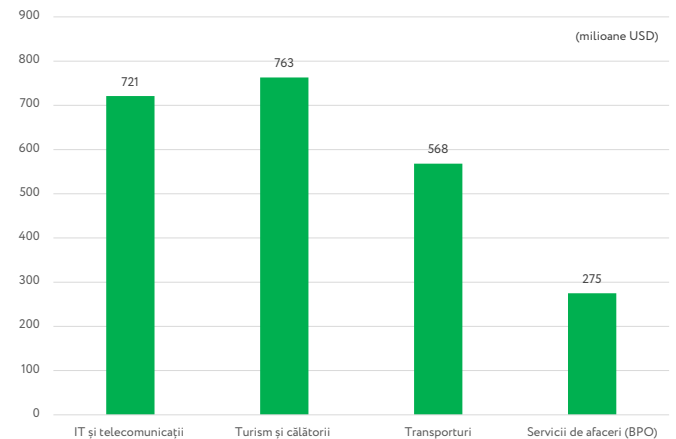
Figura 2. Evoluția exporturilor din sectorul TIC (mln USD)

Sursa: Banca Națională a Moldovei

În 2024, exporturile de servicii au atins un nivel record: 2,7 miliarde dolari, dublu față de 2020. Pentru prima dată, serviciile depășesc 45% din totalul exporturilor țării noastre.

Această performanță se datorează următoarelor sectoare-cheie:

6. Angajați și Exporturi în Sectorul ICT:

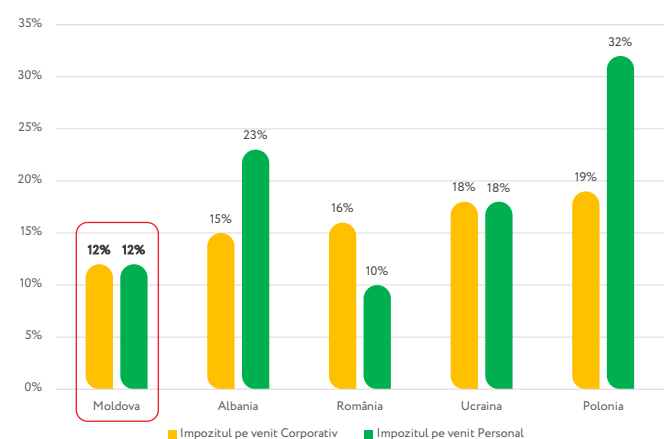
- Se estimează că industria IT angajează peste 16,500 de profesioniști, deservind în principal piețele europene și americane.
- Serviciile sunt axate pe multiple industrii, inclusiv guvern, bănci, fintech, automotive, sănătate și telecomunicații.

Aceste evoluții indică faptul că sectorul ICT din Moldova are potențial semnificativ de creștere și contribuție la economia țării.

Performanța financiară

Rata impozitului pe venitul corporativ și pe venitul personal în Moldova este de 12% fiecare. Aceste rate sunt mai mici în comparație cu alte țări din regiune.

Impozitul pe venit corporativ și personal, 2025

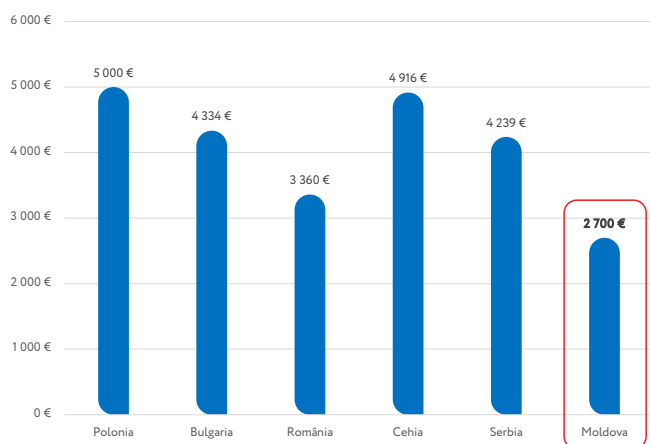

Sursa: PWC, Statistica mondială a taxelor

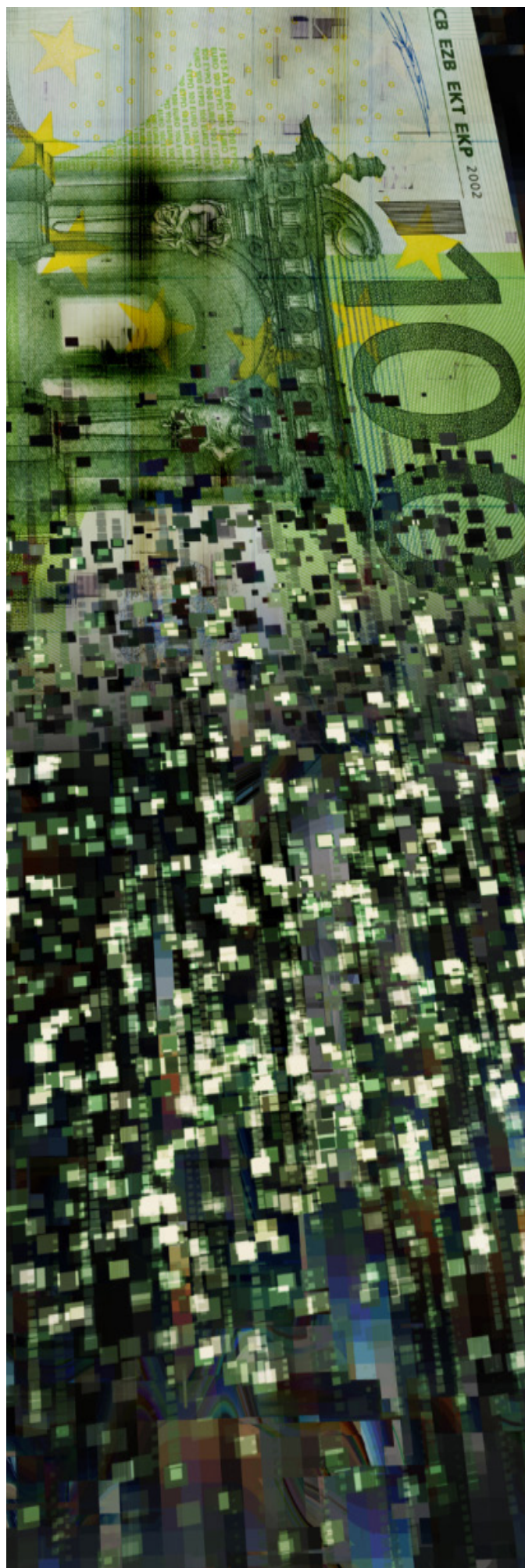
Salarii medii în sectorul IT (Lunar/Net), EUR, 2023

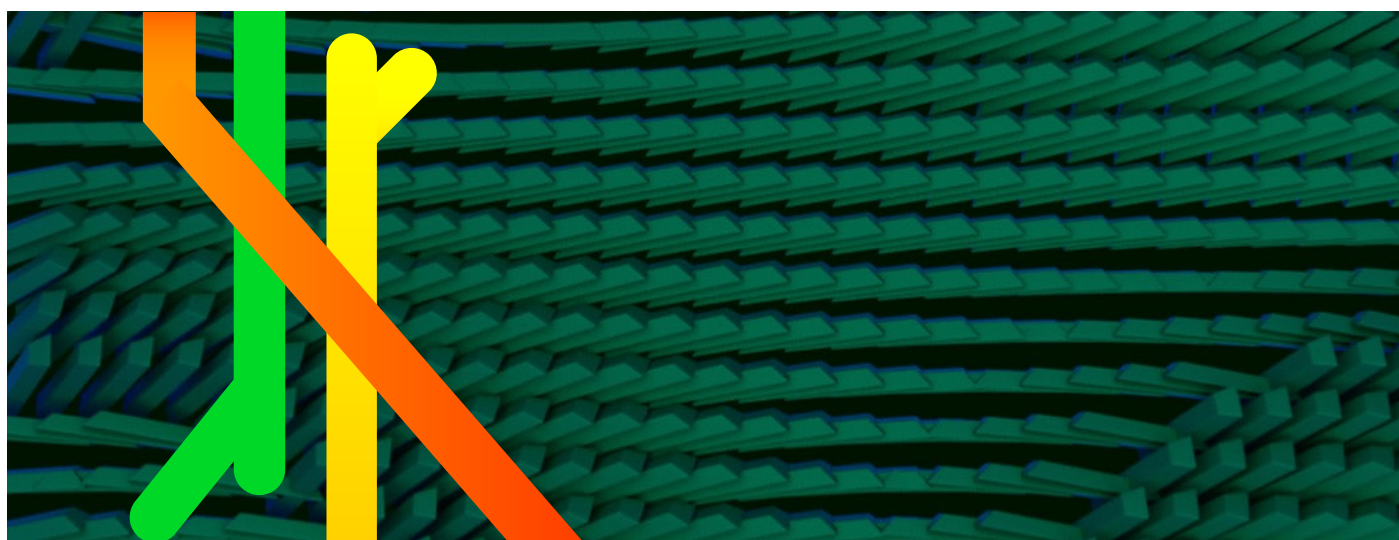
Funcție	Junior (0-3 ani)	Mediu (0-6 ani)	Senior (peste 6 ani)
Full Stack Developer	650 EUR	2.100 EUR	4.500+ EUR
Software Engineer	800 EUR	2.000 EUR	4.000+ EUR
DevOps	800 EUR	2.000 EUR	4.000+ EUR
Software Developer	600 EUR	1.800 EUR	3.000 EUR
IT Project Manager	600 EUR	1.500 EUR	3.000 EUR
Web Developer	600 EUR	1.800 EUR	2.900 EUR
Inginer testare / QA	550 EUR	1.300 EUR	2.500+ EUR
Dezvoltator software integrat (Embedded)	600 EUR	1.500 EUR	2.000+ EUR
Web Designer	500 EUR	1.000 EUR	2.000+ EUR
Administrator rețea / sistem	550 EUR	1.000 EUR	2.000+ EUR
Dezvoltator React	600 EUR	1.450 EUR	2.350+ EUR
Dezvoltator mobil (Android / iOS)	600 EUR	1.400 EUR	2.400+ EUR
Administrator baze de date	500 EUR	1.000 EUR	1.500+ EUR

Conform datelor furnizate de Levels.fyi pentru anul 2023, salariile medii lunare ale dezvoltatorilor de software din Moldova sunt competitive în regiune, deși mai mici comparativ cu alte țări din Europa de Est. Iată o comparație a salariilor medii lunare în euro:

Comparativ cu Moldova, unde salariul mediu lunar al unui dezvoltator de software este de 2.700 EUR, toate celelalte țări din regiune oferă salarii mai mari. De exemplu, România are un salariu mediu de 3.360 EUR, cu 660 EUR mai mare decât în Moldova. Bulgaria, Serbia, Cehia și Polonia au salarii și mai ridicate, variind între 4.239 EUR și 5.000 EUR, ceea ce indică o diferență de la 1.539 EUR (Serbia) până la 2.300 EUR (Polonia) față de Moldova.

Prezentarea generală a sectorului industriilor creative

Industria creativă reprezintă acele domenii de activitate organizate cu scopul principal de a produce sau reproduce, promova, distribui sau comercializa bunuri, servicii și activități cu conținut cultural, artistic sau de patrimoniu. Deși conceptul de economie creativă este în continuă evoluție, acesta exprimă ideea că bunurile creative au potențialul de a genera creștere economică, de a crea locuri de muncă și de a aduce venituri din export, în timp ce promovează incluziunea socială, diversitatea culturală și dezvoltarea umană.

Industria creativă se diversifică în următoarele categorii:

Publicitate și comunicare	Servicii de publicitate, Marketing și PR
Arhitectură	Arhitectură, Inginerie, Design de interior
Design	Produse și servicii, inclusiv modă
Audiovizual	Film, televiziune, video, radio, fotografie, radiodifuziune, media digitală
Literatură și editarea de carte	Cărți, presă scrisă, publicații periodice, reviste
Arte vizuale și interpretative	Muzică, teatru, dans, festivaluri
CreaTech	Jocuri, realitatea extinsă – RV/RA/IA

Sursa: Asociația companiilor de creație din Moldova

Performanța financiară

Numărul de Companii

Numărul total de companii a crescut cu **15,6%**, de la **2.413** în 2020 la **2.789** în 2023.

Subdomeniile care au contribuit semnificativ la această creștere în 2023 includ:

- 🟠 **Jocuri de Calculator: +120%** față de 2020;
- 🟡 **Design Specializat: +48%**;
- 🟢 **Arhitectură: +15,7%**
- 🟠 **Arte Vizuale: +18,2%**
- 🟡 **Createch: +3,2%**
- 🟢 **Publicitate: +26,8%**

Numărul de Angajați

Sectorul a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de angajați, reflectând importanța sa tot mai mare în economia Moldovei.

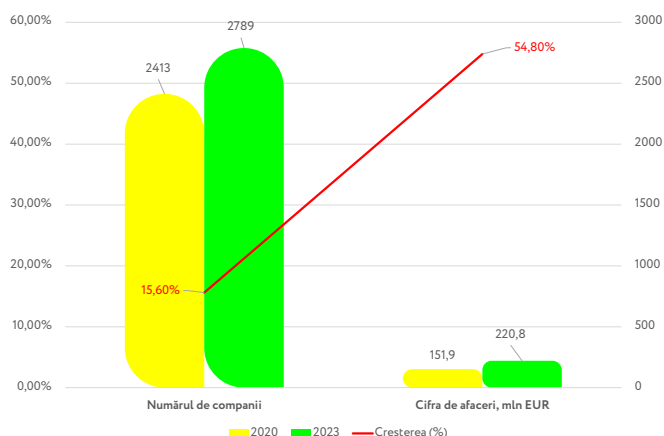
Sectorul industriilor creative din Moldova a demonstrat o creștere constantă a numărului de angajați între 2020 și 2023, ajungând la 10,493 în 2023, cu o creștere de 5.3% față de 2020. Subdomeniile precum Arte Vizuale (+67%) și Artele Spectacolului (+15%) au fost motoarele principale ale acestei creșteri, în timp ce sectoare precum Arhitectură (-16%) și Audiovizual (-6%) au înregistrat scăderi. Creșterile remarcabile în Expoziții și Târguri (+129%) și Design Specializat (+73%) subliniază adaptabilitatea sectorului la cerințele pieței și potențialul său de a contribui la economia națională.

Cifra de Afaceri

Cifra de afaceri a sectorului a crescut cu **54,8%**, de la **3,1 miliarde MDL (151,9 mln EUR)** în 2020 la **4,8 miliarde MDL (220,8 mln EUR)** în 2023.

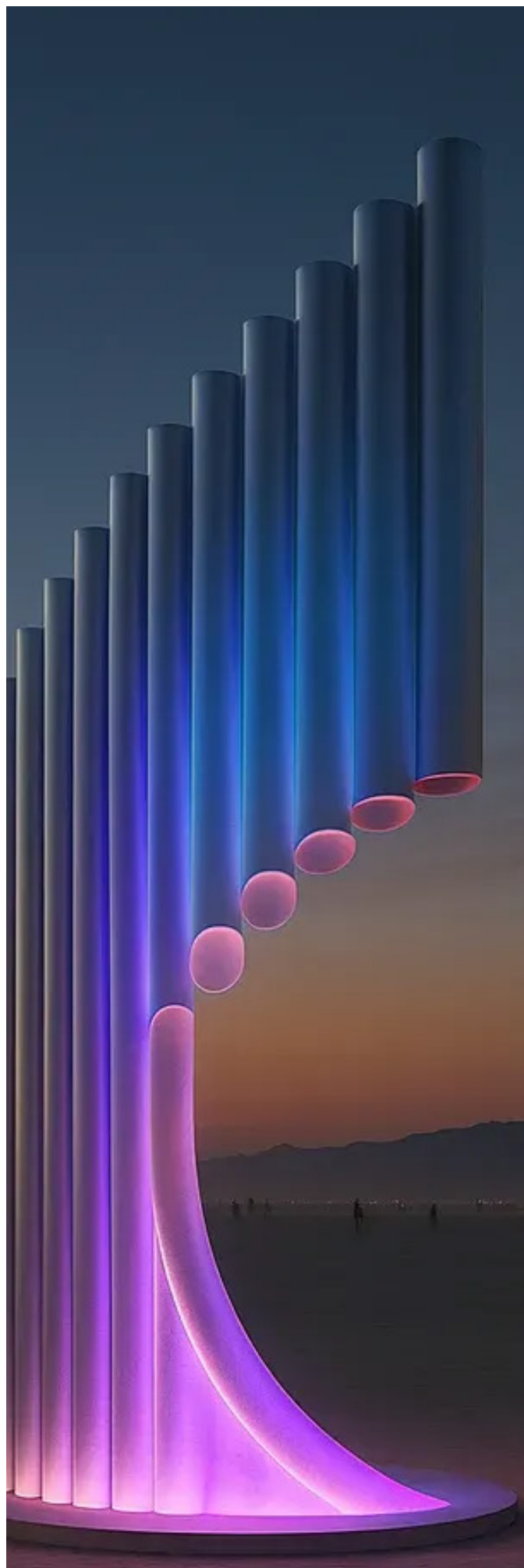
Subdomeniile care au impulsionat această creștere în 2023 sunt:

- 🟠 **Expoziții și Târguri: +806%** față de 2020
- 🟡 **Design Specializat: +238%**
- 🟢 **Jocuri de Calculator: +25%**
- 🟠 **Publicitate: +20%**
- 🟡 **Relații Publice: +60%**

Impactul Digitalizării

- **Creștere în sectoare digitale:** Subdomeniile precum Media Digitală, Jocuri de Calculator și Publicitate au înregistrat expansiuni notabile, datorită cererii crescute pentru conținut digital și servicii tehnologice inovatoare.
- **Provocări pentru sectoarele tradiționale:** Televiziunea și Editarea de Cărți au întâmpinat dificultăți din cauza tranziției către digitalizare, reflectând schimbări în preferințele consumatorilor.
- **Digitalizarea a accelerat** expansiunea în aproape toate subdomeniile, evidențiind adaptabilitatea sectorului la transformările tehnologice rapide.

Apel pentru investiții în sectorul IT și industrii creative al Republicii Moldova

Disponibilitatea spațiilor de birouri

Ca răspuns la statutul său emergent de destinație pentru outsourcing, Moldova înregistrează o creștere a cererii pentru spații moderne de birouri. Piața a reacționat prin extinderea ofertei de spații comerciale. În prezent, capitala Chișinău dispune de un portofoliu substanțial de proprietăți comerciale, cu peste **800.000 metri pătrați** de spații de birouri care acoperă o gamă largă de nevoi de afaceri — de la spații de co-working la clădiri înalte de birouri.

Prețurile pentru spațiile de birouri sunt competitive, variind între **15 și 25 euro pe metru pătrat**, inclusiv TVA, în funcție de locație și clasificarea proprietății. Anticipând o cerere constantă, există o serie de proiecte noi în dezvoltare, menite să îmbunătățească oferta de spații profesionale de lucru.

Adiții semnificative recente în peisajul comercial deservesc un număr tot mai mare de firme din sectorul **outsourcing-ului de procese de afaceri (servicii) și tehnologia informației (IT)**.

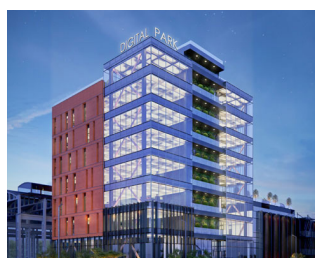
Spații comerciale noi:

MALDOVA CENTER –
20.000 mp

INFINITY TOWER –
9.000 mp

DIGITAL PARK –
8.000 mp

ITOWER –
peste 4.000 mp

Costul vieții și calitatea vieții

Ca țară în curs de dezvoltare, Moldova oferă standarde de trai comparabile cu reperele internaționale în domenii precum sănătatea, educația și alte servicii esențiale, contribuind la un stil de viață confortabil. Comparativ cu alte țări euro -

pene, Moldova oferă un **cost de trai mai accesibil**, în special în ceea ce privește **locuințele și utilitățile**, păstrând în același timp o **calitate ridicată a serviciilor de internet**.

Stabilitatea economică a Moldovei urmează o traiectorie ascendentă, contribuind la îmbunătățirea condițiilor de trai, într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor și favorabil unui echilibru sănătos între viața profesională și cea personală. Aceste caracteristici sunt recunoscute ca factori cheie care contribuie la **calitatea generală a vieții** în țară.

Prețurile de consum (incl. chiria) în Chișinău sunt:

- cu **25,8% mai mici** decât în Budapesta
- cu **32,5% mai mici** decât în Cracovia
- cu **51,5% mai mici** decât în Varșovia
- cu **67% mai mici** decât în Londra
- cu **197,0% mai mici** decât în București

Exemple de costuri lunare:

- **Chirie (apartament 1 cameră):** 550 EUR
- **Utilități (medie lunară):** 190 EUR
- **Abonament sală de fitness (mediu):** 30 EUR
- **Meniu 3 feluri pentru 2 persoane la restaurant:** 30 EUR
- **Bilet transport public:** 0,3 EUR
- **Cursă taxi (pe km):** 0,26 EUR
- **Preț mediu cursă taxi:** 6 EUR
- **Bilet cinema/teatru:** 5 EUR

Procesul de deschidere a unei afaceri în Moldova

Înființarea unei afaceri în Republica Moldova implică parcurgerea unor pași legali și administrativi.

1. Înregistrarea afacerii:

Entitatea se înregistrează la organul înregistrării de stat în conformitate cu legislația Republicii Moldova (RM). Înregistrarea oficială a persoanelor juridice și a sucursalelor acestora se efectuează în termen de **24 de ore lucrătoare**, începând cu ziua lucrătoare imediat următoare depunerii documentelor necesare pentru înregistrare. **La cererea solicitantului, înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a sucursalelor acestora poate fi realizată în regim de urgență în doar 4 ore.**

Pentru detalii privind procesul de înregistrare a persoanei juridice și tarife scanați QR Code-ul.

2. Deschiderea Contului Bancar/de Plăți:

Se face la orice banca comerciala de pe teritoriul Republicii Moldova prezentând documentele necesare în conformitate cu cerințele băncii.

3. Luare în evidență:

Entitatea recent înființată este înregistrată în evidențele organelor de stat. În plus, sunt necesare proceduri specifice.

Entitate cu statut de persoană juridică:

În scopul respectării obligației de raportare fiscală și pentru a beneficia de serviciile fiscale electronice, este necesară autentificarea în SIA „Cabinetul personal al contribuabilului”.

Accesul la acesta poate fi realizat de pe pagina web a SFS, disponibilă scanând QR Code-ul.

Pentru autentificare în SIA „Cabinetul personal al contribuabilului”, este imperativă o semnătură electronică sau mobilă emisă de prestatorii de servicii de certificare acreditați în domeniu.

Detalii suplimentare pot fi găsite accesând următorul QR-code.

Informații detaliate despre autentificare și utilizarea serviciilor fiscale electronice prin intermediul SIA „Cabinetul personal al contribuabilului” sunt prezentate în Ghidul de utilizare.

Ghidul de utilizare, disponibil la acest QR-code.

Puteți obține semnătura electronică în calitate de persoană fizică, juridică sau subiect al declarării atât în Republica Moldova cât și la sediile Ambasadelor în țările în care vă aflați.

Pentru mai multe detalii accesați:
<https://semnatura.md/>

65% din servicii sunt digitalizate

Suportul oferit de Stat și Parteneri – granturi și subvenții

Guvernul Republicii Moldova susține în mod activ dezvoltarea comunităților și a sectorului privat prin intermediul unui amplu program de subvenții și granturi. Acest angajament se reflectă în diversitatea inițiativelor finanțate, menite să stimuleze inovația, să sprijine antreprenoriatul și să contribuie la creșterea economică durabilă.

A) Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) are misiunea de a susține dezvoltarea mediului antreprenorial autohton, prin acordarea asistenței financiare și tehnice pentru companii, emiterea garanțiilor financiare și de stat, precum și asigurarea infrastructurii de suport în afaceri.

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Programul de Transformare Digitală a IMM

Obiectivul general al Programului de transformare digitală a IMM reprezintă susținerea mediului de afaceri prin acordarea de suport financiar nerambursabil, pentru digitalizarea propriilor afaceri, precum și facilitarea accesului pe piețele interne și externe. **Plan de finanțare individual de până la 500.000 MDL.**

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie (PARE 1+2)

Programul PARE este destinat lucrătorilor migranți și rudelor de gradul I ai acestora, care intenționează să investească remitențele în inițierea sau în dezvoltarea unei afaceri. **Suport financiar nerambursabil de la 250000 MDL.**

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Programul Femei în Afaceri

Scopul Programului este oferirea suportului financiar și non-financiar prin acordarea granturilor pentru investiții și servicii relevante pentru dezvoltarea afacerilor de către femei. **Valoarea maximă a finanțării nerambursabile în cadrul Componentei II nu va depăși suma de 165 000 MDL.**

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Programul „START PENTRU TINERI”

Programul are ca obiectiv promovarea antreprenoriatului în rândul generației tinere pentru sprijinirea integrării socio-economice. Finanțare nerambursabilă în valoare de **până la 200 000 MDL (70% / 30%)** Credit cu porțiuni de grant până la **1 760 000 de lei (85% / 15%)**.

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Program Governmental pentru Susținerea Antreprenorilor

Antreprenorii din Republica Moldova pot contracta **credite de la băncile comerciale** de până la 15 milioane lei cu dobândă avantajoasă, parțial acoperită de stat, prin intermediul Programului „373”. Pentru detalii suplimentare, consultați pagina <https://373.gov.md/>

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Programul de Susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice

Program destinat sprijinirii startup-urilor tehnologice în faza de lansare sau extindere timpurie. Oferă granturi pentru dezvoltarea și testarea produselor digitale inovatoare.

Valoarea grantului: până la 500.000 MDL

Contribuția proprie: minim 10%

Eligibilitate: persoane fizice care doresc să lanseze o afacere tehnologică sau companii nou-înființate, axate pe produse sau servicii IT inovatoare.

Pentru informație adițională, accesați următoarele QR-code.

B) Agenția de Investiții din Republica Moldova

Agenția guvernamentală dedicată atragerii investițiilor și promovării exporturilor din Republica Moldova.

Printre serviciile oferite exportatorilor se numără:

- **Consiliere personalizată:** Oferă informații și strategii pentru accesarea piețelor internaționale.
- **Organizarea de misiuni economice:** Facilitează participarea la târguri, expoziții internaționale și evenimente de networking.
- **Sprijin logistic și informații de piață:** Asistă exportatorii în navigarea cerințelor legale și logistice ale piețelor externe.

Pentru mai multe informații accesați următorul QR-code.

Programul BRIDGE

este o inițiativă **Invest Moldova** destinată sprijinirii antreprenorilor și afacerilor emergente. Programul oferă finanțare și resurse necesare pentru inovare, dezvoltare tehnologică și extinderea pe noi piețe. Beneficiarii au acces la:

- **Granturi pentru inovare și dezvoltare:** Finanțare pentru proiecte inovatoare și tehnologii avansate.
- **Mentorat și consultanță:** Suport strategic și consiliere pentru dezvoltarea afacerii.
- **Acces la piețe internaționale:** Facilitarea extinderii și internaționalizării afacerilor.

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Programe/granturi de suport ale donatorilor din domeniu

În contextul vital al dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova, donatorii și granturile pe care le oferă devin elemente fundamentale. Aceste inițiative reprezintă nu doar surse financiare cruciale, ci și catalizatori esențiali pentru stimularea inovației și creșterii economice. Contribuția lor strategică influențează semnificativ transformarea IMM -urilor, furnizând resurse esențiale și sprijin necesar pentru prosperitatea economică a țării.

În vederea gestionării asistenței externe destinate dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova operează platforma online **Platforma pentru Gestionarea Asistenței externe:** <https://amp.gov.md/portal/?language=ro> Această Platforma oferă acces centralizat la informații despre granturile disponibile, sprijinind dezvoltarea și inovarea IMM-urilor din țară.

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Banca Mondială - Programul de creștere a competitivității la export și internaționalizarea IMM.

Suma maximă care poate fi accesată în prezent în cadrul programului este de 600 000 lei (sursele Băncii Mondiale) pentru achiziționarea serviciilor de dezvoltare a afacerii, a utilajelor, echipamentelor, instalațiilor. **Notă:** Se acordă până la 45% din valoarea investiției (fără TVA) pentru echipamente, utilaje și instalații, dar nu mai mult de 270.000 lei, cu o contribuție proprie de min. 50%.

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Guvernul Elveției - Proiectul Optim (Oportunități prin Tehnologii și Inovație în Moldova) este un proiect al Guvernului Elveției, implementat de Helvetas Swiss Intercooperation.

Proiectul OPTIM este o inițiativă inovatoare de dezvoltare economică, bazată pe abordarea MSD (Market Systems Development) – analiza sistemelor de piață. Aceasta urmărește identificarea provocărilor și promovarea soluțiilor inovatoare în sectoarele-cheie ale economiei.

Pentru informație adițională, accesați următorul QR-code.

Asociațiile de profil în care puteți fi membru

Ecosistemul IT din Moldova este în plină expansiune, cu o creștere semnificativă în ultimii ani. Există o serie de organizații și incubatoare care joacă un rol important în sprijinirea ecosistemului IT din Moldova.

ATIC: Asociația Companiilor din Domeniul Tehnologiilor Informaționale din Moldova este o organizație non-profit care reprezintă interesele industriei IT din Moldova. ATIC oferă o serie de servicii pentru membrii săi, inclusiv advocacy, educație și networking.

START-UP Moldova: START-UP Moldova este un accelerator de startup-uri care oferă mentorat, finanțare și spațiu de lucru startup-urilor IT din Moldova.

Moldova Innovation Technology Park (MITP): Moldova Innovation Technology Park este un parc IT care oferă facilități și stimulente fiscale companiilor IT. Parcul găzduiește, de asemenea, o serie de incubatoare și acceleratoare de startup-uri.

TEKWILL: O verigă importantă din ecosistemul IT al Moldovei, care oferă o gamă variată de programe și resurse pentru antreprenori, profesioniști IT și studenți. Tekwill își propune să stimuleze economia Moldovei prin creșterea numărului de profesioniști IT calificați și înființarea de startup-uri tehnologice de succes.

FINTECH HUB ASEM: FinTech Hub din Chișinău este o platformă importantă care sprijină dezvoltarea tehnologiilor financiare (FinTech) în Republica Moldova. Este ca un centru de inovație, dar specific pentru domeniul financiar.

PowerTech Lab

PowerTech Lab: „PowerTech Lab” este un laborator menit să ofere un mediu propice dezvoltării de produse unice și inovatoare în acest domeniu, situat la Universitatea Tehnică a Moldovei. Laboratorul este dotat cu aparatură avansată, care permite atât startup-urilor, cât și studenților pregătirea și testarea în domeniul energiei durabile.

iHub: iHUB Chișinău este cel mai central spațiu de coworking din Chișinău, Republica Moldova, creat pentru antreprenoriat și inovare, care oferă educație, acces la investitori, orientare profesională pentru startup-uri și specialiști IT și cel mai accesibil preț pentru spațiu de lucru. iHUB a fost creat cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei printr-un parteneriat public-privat între Universitatea Tehnică din Moldova și Centrul de Excelență TIC - Tekwill, cu scopul de a dezvolta sectorul TIC și de a susține idei scalabile.

În Republica Moldova, industriile creative funcționează conform unui model de ecosistem. Dezvoltarea acestora este modelată de diverse entități care acționează ca o rețea de sprijin, colaborare și promovare a excelenței în domeniile creative.

Asociația Companiilor de Creație din Moldova (COR):

- Fondată în 2017 pentru a reprezenta și promova industriile creative.
- Membri: Agenții de creație și marketing, specialiști în design grafic, companii de arhitectură, producție video, și altele.
- Rol: Încurajarea colaborării între sectoarele creative și accesul la piețele de export.

Ministerul Culturii:

- Fundamentul pentru dezvoltarea industriilor creative la nivel național.

Centrul Național al Cinematografiei din Moldova (CNC):

- Rol: Promovarea și dezvoltarea industriei cinematografice.
- Activități: Stimularea culturii cinematografice, protejarea patrimoniului cinematografic, implementarea politicilor de stat.

Inițiative legislative și mecanisme de susținere adoptate recent

În ultimii ani, Republica Moldova a adoptat o serie de reforme importante care vizează stimularea antreprenoriatului digital, flexibilizarea regimului de muncă pentru specialiștii din industriile creative și consolidarea ecosistemului cultural și tehnologic. Aceste inițiative contribuie la crearea unui mediu mai favorabil pentru investiții, inclusiv pentru diaspora.

1. Legea nomazilor digitali

Legea Nomazilor Digitali din Republica Moldova, adoptată în 2025, stabilește un cadru legal clar pentru atragerea și reglementarea activității profesioniștilor internaționali care lucrează de la distanță. Această lege face parte din strategia națională de stimulare a economiei digitale și de modernizare a mediului de afaceri.

Nomad digital este definit ca străinul care:

- Lucrează la distanță pentru o companie din afara Moldovei (ca salariat sau prestator de servicii) sau
- Deține/gestionează o companie înregistrată în afara Moldovei,
- Desfășoară activitatea exclusiv prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor, fără a activa pe piața internă.

Nomazii digitali pot obține **drept de ședere provizorie** în Moldova pentru până la 2 ani, cu posibilitate de prelungire, dacă demonstrează un venit lunar minim (echivalentul a cel puțin 18 salarii medii prognozate pentru ultimele 6 luni).

Viza de nomad digital permite o ședere mult mai lungă decât vizele turistice obișnuite și este menită să atragă profesioniști calificați din domenii precum IT, marketing, design, consultanță sau content writing.

Nomazii digitali devin **rezidenți fiscali** din momentul obținerii dreptului de ședere, indiferent de durata efectivă a prezenței în țară.

Impozitul pe venit este fix, egal cu **2 salarii medii lunare pe economie pe an**, indiferent de venitul real și proporțional cu durata statutului de nomad digital.

Asigurarea socială este **facultativă**, iar asigurarea medicală obligatorie se poate achita în sumă fixă, cu excepția cazului în care nomadul deține o asigurare medicală internațională valabilă pe teritoriul Moldovei.

Pentru cei care nu depășesc 183 de zile de ședere într-un an, se pot aplica facilități fiscale suplimentare, inclusiv scutirea de anumite contribuții, în linie cu practica internațională.

Legea introduce proceduri simplificate de înregistrare online a companiilor, măsuri de incluziune financiară (retragere de numerar prin POS în zone cu acces bancar limitat) și aliniaza cadrul normativ FinTech la standardele UE.

Se estimează că un nomad digital poate contribui anual cu până la **186.000 lei** la bugetul de stat, iar atragerea a 1.500 de astfel de profesioniști ar putea aduce un impact economic de peste **280 milioane lei anual**.

Scopul principal este atragerea de expertiză internațională, transfer de know-how și stimularea inovației în industrii cheie.

2. Legea antreprenorilor independenți

Legea antreprenorilor independenți, din Republica Moldova este o reglementare recentă, adoptată în 2025, care introduce un cadru legal modern pentru persoanele fizice ce desfășoară activitate economică independentă, fără a constitui o persoană juridică.

Ce este un antreprenor independent?

Antreprenorul independent este o persoană fizică, rezidentă fiscal, care poate presta activitate economică independentă ca activitate de bază sau complementară, în scopul obținerii de venituri.

Activitatea trebuie să îndeplinească cel puțin patru din următoarele criterii:

- Libertatea de alegere a locului, modului de desfășurare și a programului de lucru;
- Libertatea de a presta pentru mai mulți clienți;
- Asumarea riscurilor inerente activității;
- Utilizarea propriului patrimoniu;
- Activitatea se bazează pe capacitatea intelectuală/profesională și/sau prestația fizică proprie, fără

a implica terți.

Antreprenorul independent **nu este persoană juridică** și acționează în nume propriu, cu patrimoniul inseparabil de bunurile personale.

Poartă **răspundere nelimitată** pentru obligațiile asumate, cu excepția bunurilor exceptate de lege.

Nu poate angaja alte persoane, nici prin contract de muncă, nici civil, și nici membrii familiei nu pot contribui la activitate.

Nu poate substitui un contract de muncă cu activitate independentă (pentru a preveni simularea și evitarea taxelor salariale).

Domenii de activitate:

- Activitățile permise sunt cele incluse în **Clasificatorul activităților din economia Moldovei (CAEM)** și în **Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM)**, conform unei liste aprobate de Guvern.

Procedura de înregistrare și administrare:

- Înregistrarea se face **electronic**, prin aplicația guvernamentală EVO și Portalul MCabinet.

- Statul atribuie un **identificator unic** de înregistrare, iar modificările pot fi operate oricând online.

- Raporturile cu beneficiarii persoane juridice necesită formă scrisă și plăți prin transfer bancar.

Regim fiscal:

- Antreprenorii independenți plătesc un **impozit unic** asupra veniturilor obținute din activitatea independentă, conform modificărilor la Codul Fiscal.

- Sunt prevăzute reguli clare pentru asigurarea medicală și alte contribuții, proporționale cu perioada de activitate.

Modernizare și digitalizare:

- Noua lege simplifică birocrăția, digitalizează interacțiunea cu autoritățile și aliniaza legislația la standardele UE, facilitând accesul la piața serviciilor și promovând antreprenoriatul tinerilor și economia socială.

3. Fondul Național de Cinematografie din Republica Moldova

Fondul Național de Cinematografie din Republica Moldova - instituție financiară publică creată pentru a susține dezvoltarea, promovarea și conservarea cinematografeiei naționale. Fondul are rolul de a asigura o finanțare stabilă, predictibilă și durabilă a producțiilor cinematografice și a altor opere audiovizuale autohtone.

Obiectivele și funcțiile Fondului

- **Finanțarea producției de filme** de toate genurile și a altor opere audiovizuale.
- Susținerea dezvoltării proiectelor cinematografice și a industriei cinematografice naționale.
- Conservarea, păstrarea și valorificarea patrimoniului cinematografic al Republicii Moldova.
- Crearea unui mecanism de finanțare independent de ciclul anual bugetar, care să permită susținerea continuă a sectorului.

Sursele de finanțare

- Alocații anuale aprobate prin legea bugetului de stat.
- Resurse financiare oferite de donatori.
- Alte venituri legale, conform reglementărilor în vigoare.

Reguli de finanțare

- Finanțarea proiectelor nu poate depăși 60% din costurile totale, iar pentru filme dificile poate ajunge până la 80%, respectând normele privind ajutorul de stat.
- Nu se permite finanțarea aceleiași cheltuieli din mai multe surse publice simultan, pentru a evita dubla finanțare.

Impact și importanță

- Fondul este parte a strategiei de aliniere a Republicii Moldova la standardele europene în domeniul culturii și cinematografeiei, conform angajamentelor din Acordul de Asociere cu UE.
- Se așteaptă o creștere cu cel puțin 30% a volumului producției cinematografice în următorii trei ani datorită finanțării predictibile oferite de Fond.
- Fondul contribuie la stoparea exodului de talente și la dezvoltarea unei industrii cinematografice competitive și sustenabile.

Instituția responsabilă

- Fondul funcționează în legătură cu **Centrul Național al Cinematografeiei (CNC)**, instituție publică subordonată Ministerului Culturii, care implementează politicile de stat în domeniul cinematografeiei și gestionează procesul de selecție și finanțare a proiectelor.

Potențial de investiții pentru Diaspora

Exemple de subdomenii cu potențial investițional pentru antreprenori individuali din diaspora

În contextul dezvoltării accelerate a sectorului IT și industriilor creative din Republica Moldova, există oportunități atractive și sustenabile pentru membrii diasporei care doresc să revină sau să se conecteze economic cu țara. Următoarele idei investiționale sunt accesibile și potențial profitabile chiar și pentru persoane fizice, cu bugete moderate:

1. Studiouri de creație digitală (grafică, animație, branding)

Ce presupune: Deschiderea unui mini-studio de design grafic, animație 2D/3D, editare video, sau branding pentru clienți locali și internaționali.

De ce acum: Creșterea cererii pentru conținut digital (site-uri, reclame, social media), inclusiv din partea piețelor externe.

2. Micro-studiouri de jocuri sau aplicații mobile (Createch)

Ce presupune: Formarea unei echipe de 2–4 tineri programatori și designeri pentru dezvoltarea unui joc sau a unei aplicații simple, cu potențial de monetizare pe platforme internaționale.

De ce acum: Moldova a înregistrat o creștere de peste 100% în segmentul jocurilor video; Createch este printre cele mai dinamice domenii locale.

3. Atelier creativ sau galerie de artă digitală

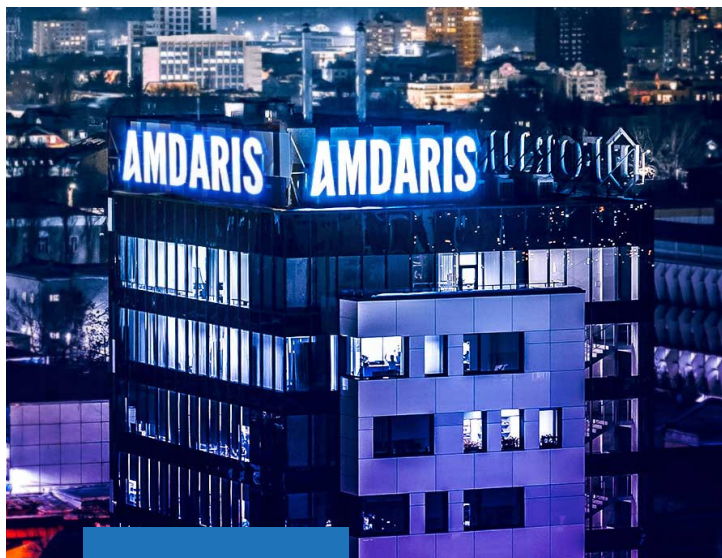
Ce presupune: Deschiderea unui spațiu hibrid pentru artiști digitali, promovare de artă pe platforme internaționale (ex. Opensea), organizarea de expoziții sau vânzări online.

De ce acum: Crește interesul pentru artă digitală, inclusiv în rândul colecționarilor internaționali, iar artiștii moldoveni sunt tot mai vizibili.

4. Studio audio-podcast / voice-over / localizare multimedia

Ce presupune: Dotarea unui spațiu acusticizat cu echipamente pentru podcasturi, narare audio, voice-over pentru reclame sau traduceri localizate de conținut multimedia.

De ce acum: Se dezvoltă rapid cererea pentru conținut audio original, iar competențele lingvistice din diaspora pot fi un avantaj major.

AMDARIS

Istории de succes din sector

piko

Compania Amdaris

Fondată în 2009 de Vlad Nanu și Andy Rogers, Amdaris a crescut rapid, extinzându-se atât financiar, cât și geografic. În 2022, compania a atins o cifră de afaceri de 27 milioane de lire sterline, o creștere de 94% față de anul anterior, și și-a dublat numărul de angajați.

Provocările majore au inclus recrutarea și reținerea talentelor IT de înaltă calitate și ajustările necesare în strategiile de management pentru a susține expansiunea rapidă.

Amdaris are acum 800 de angajați la nivel global și birouri în diverse locații, inclusiv Bulgaria, Ucraina, România, Moldova și Dubai. Amdaris România, sub conducerea Marei Pop și a Annei Grier, joacă un rol esențial în planurile de expansiune, contribuind semnificativ la dezvoltarea software de calitate superioară.

Declarații:

"Succesul nostru se datorează echipei noastre dedicate și strategiei noastre de expansiune bine planificate," spune Vlad Nanu, co-fondator Amdaris. "Am reușit să creștem semnificativ, nu doar în termeni financiari, dar și geografic, consolidându-ne poziția pe piața globală IT."

Compania Piko Creative

Piko Creative a fost fondată în 2008 la Chișinău, concentrându-se pe design și publicitate de înaltă calitate. Agenția a deschis un centru de cercetare în design în Amsterdam și a devenit membru al Art Directors Club of Netherlands și Creative Association COR.

Inițial, Piko Creative a întâmpinat dificultăți în obținerea recunoașterii internaționale, însă determinarea echipei și participarea la competiții prestigioase au contribuit la depășirea acestor obstacole.

Piko Creative a câștigat numeroase premii internaționale, inclusiv Cannes Lions și Cresta International Advertising Award, și a fost inclusă în Lürzer's Archive. Constantin Șarcov, fondator și art director, este și mentor la Artcor school, unde își împărtășește experiența cu elevii.

Declarații:

"Suntem mândri de ceea ce am realizat și de impactul pe care l-am avut în industria creativă," spune Constantin Șarcov. "Faptul că am fost incluși în Lürzer's Archive este un semn că suntem coptși și o onoare să fim printre cele mai puternice agenții de publicitate la nivel global. Sperăm ca următoarea apariție să vină mai curând decât aceasta."

"Piko Creative se străduiește să promoveze imaginea industriilor creative din Moldova prin participarea la concursuri internaționale de design și prin colaborarea cu donatorii și agenții de dezvoltare, adaugă Șarcov. "Ne propunem să continuăm să aducem inovație și excelență în toate proiectele noastre, reprezentând cu mândrie Moldova pe scena internațională."

CONTACTEAZĂ-NE:

diaspora@invest.gov.md
diaspora.invest.gov.md
www.invest.gov.md

Agenția de Investiții este sursa principală de informații și asistență pentru potențialii investitori.

Oferim servicii personalizate pentru a vă ghida prin fiecare pas al procesului de decizie de investiții și pentru a oferi sprijin continuu investitorilor existenți pe piață.

În anul 2023 a fost lansat Programul "Diaspora Invest", special creat pentru cetățenii moldoveni din diasporă despre oportunitățile de investiții din Republica Moldova, despre potențialul sectoarelor emergente, dar și despre cele mai importante instrumente de suport pentru afaceri inovatoare sau tradiționale.

©Invest Moldova Agency

